

NOVO MESTO, 27. 10. 1982

LETO XII.

ŠT. 14

LABOD izhaja štirinajstdnevno v nakladi 2200 izvodov — Ureja ga uredniški odbor — Odgovorna urednica: Lidija Jež, tehnični urednik: Marjan Moškon — Grafična priprava in tisk Dolenjski informativni in tiskarski center Novo mesto.

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE LABOD TOVARNE OBLAČIL NOVO MESTO

**gradivo
za zборе
delavcev**

**pomembni
podatki o
poslovanju
v 9 mesecih**

1. ZAPOSLOVANJE IN ŠTEVILO ZAPOSLENIH

Skupno število zaposlenih po stanju 30. 9. 1982 je bilo v delovni organizaciji 1.909 delavcev ali 100,1 % planiranih ter za 0,8 % več kot v enakem obdobju preteklega leta. S sprejemom 25 novih delavcev na normirana dela in naloge v TOZD DELTA je stanje zaposlenih v neposredni proizvodnji 1.381 ali 100,29 % plana. Število režijskih delavcev je 528 ali 104,55 % od priznane režije v planu. Razmerje zaposlenih na normiranih delih in nalogah ter na režijskih delih in nalogah je 72,34 : 27,65, kar je za 1 % slabše od planiranega.

V obdobju devetih mesecev je našo DO zapustilo skupno 93 delavcev, od tega 69 iz neposredne proizvodnje ter 24 iz režije, prišlo pa v proizvodnjo 90 ter v režijo 25 delavcev.

Fluktuacija v tem obdobju je bila 4,6 % in je bila v neposredni proizvodnji močnejša (4,7 %) kot v režiji (4,4 %).

TOZD	I N D E K S				
	I-IX.81	Plan 1982	I-IX.82	3 : 1	3 : 2
0	1	2	3	4	5
LOČNA	321	319	311	96,9	97,5
LIBNA	324	330	320	98,8	97,0
DELTA	554	557	575	103,8	103,2
TIP-TOP	169	166	165	97,6	99,4
TEMENICA	134	141	140	104,5	99,3
ZALA	97	102	101	104,1	99,0
COMMERCE	202	205	209	103,5	101,9
DSSS	90	88	88	97,8	100,0
DO LABOD	1.891	1.908	1.909	100,9	100,1

2. PROIZVODNJA

Fizični obseg proizvodnje izražen v komadih je v primerjavi z enakim obdobjem lani v lastni proizvodnji manjši za 2 %, skupaj s kooperacijo pa je za 1,5 % večji.

a) v komadih:

Program	I-IX.1981	I-IX.1982	Index
PERILO	1.781.905	1.751.877	98,3
BLUZE	481.385	429.045	89,1
VRHNJA OBLAČILA	151.706	182.510	120,3
KOOPERANT	59.102	147.152	248,9
SKUPAJ	2.474.098	2.510.584	101,5

Po programih je občutna rast v vrhnjih oblačilih, kar je posledica spremembe strukture proizvodnje (v smeri lažjih oblačil) ter delno povečanja izvršenih minut.

Zmanjšanje proizvodnje v komadih v programu perila je odraz usmerjenosti v zahtevnejše modele srajc.

V programu bluz je na nižje količine, v primerjavi z enakim lanskim obdobjem, vplivalo nedoseganje plana proizvodnja ter proizvodnja zahtevnejših modelov.

Dopolnjevanje lastnih kapacitet v kooperaciji je v indeksu 284,9 v primerjavi z enakim lanskim obdobjem, kar je posledica dolgoročnejšega in načrtnejšega povezovanja ter v skladu z dolgoročnojšo usmeritvijo proizvodnega programa v lastni proizvodnji.

b) v fakturiranih minutah

TOZD	Fakturirane minute I-IX.1982	% plana	Index I-IX. 82/81
LOČNA	21.403.255	99,3	96,0
LIBNA	13.937.926	91,7	94,5
DELTA	34.482.612	97,0	107,1
TIP-TOP	10.950.427	101,7	101,1
TEMENICA	9.036.792	98,5	106,1
ZALA	6.924.073	105,0	100,8
SKUPAJ	101.635.085	97,5	100,9
KOOPERACIJA	7.038.045	219,9	176,4
DO LABOD	108.573.130	97,7	103,8

Plan fakturiranih minut je izvršen pod načrtovanim, čeprav je realizacija v devetih mesecih ugodnejša kakor v polletju, kar je posledica ugodnejšega doseganja plana v III. trimesečju (99 %).

V primerjavi z enakim lanskim obdobjem smo v lastni proizvodnji izvršili za 1 % več minut. Lastne kapacitete smo dopolnili v kooperaciji z 7.038.045 minut in sicer v programu PB z 2.819.995 minut in v VO z 4.219.050 minut.

c) doseganje norme (iz izvršenih minut)

TOZD	I-IX.1981	I-IX.1982	Index 82/81
LOČNA	104,5	103,3	98,9
LIBNA	102,6	101,4	98,8
DELTA	95,2	99,9	104,9
TIP-TOP	110,4	114,0	103,2
TEMENICA	108,9	106,2	97,5
ZALA	111,9	104,6	93,5
SKUPAJ	102,3	103,1	100,8

Primerjava doseženih norm z enakim lanskim obdobjem kaže za cca 1 % povečanja, pri čemer moramo upoštevati, da je bila v lanskem II. polletju izvršena korektura norm, ter da smo tekom letošnjega leta razčistili različne pristope TOZD pri vodenju porabljenih minut. Ta neenak pristop je vzrok odstopanju prikazane povprečne norme v VO programu v primerjavi z lanskim obdobjem. V TOZD TIP-TOP bomo morali s posebno analizo ugotoviti realnost izkazanih podatkov.

Nadaljevanje na 2. str.

3. a) FAKTURIRANA REALIZACIJA (v 000 din)

PROGRAM	I-IX.1981	I-IX.1982	Index
PERILO	402.465	522.155	129,7
BLUZE	124.288	184.713	148,6
VRHUNJA OBLAČILA	251.044	290.189	115,6
SKUPAJ	777.797	997.037	128,2
V tem: za domači trg	662.195	859.271	129,8
za izvoz	115.602	137.766	119,2

b) IZVRŠITEV PLANA PRODAJE (v 000 din)

	Plan I-IX.82	Realizacija I-IX.82	Index
1. Domačim kupcem: PB*	474.000	601.228	126,8
VO	218.000	258.044	119,5
skupaj:	690.000	859.272	124,5
2. Izvoz:			
PB*	119.000	105.659	88,8
VO	27.500	32.107	116,7
Skupaj:	146.500	137.766	94,0
3. SKUPAJ PRODAJA	836.500	997.038	119,2
4. Promet prodajalen	51.200	61.395	119,9

PB*=program perila in bluz

Fakturirana realizacija je v primerjavi z lanskim enakim obdobjem dosežena v indeksu 128,2, pri čemer je najmočnejši porast v programu bluz, kjer je indeks 148,6, nekoliko manj v programu perila, kjer je indeks 129,7 ter v programu vrhnjih oblačil, tu pa je indeks 115,6.

Glede na usmeritve prodaje je na domačem trgu skupno dosežena realizacija v indeksu 129,8, v izvozu pa v indeksu 119,2.

V primerjavi s planirano realizacijo za devet mesecev je le-ta izpolnjen v indeksu 119,2 in sicer na domačem trgu v indeksu 124,5 ter v izvozu 94,0.

Realizirano razmerje je vrednostno 86,18 % na domačem trgu ter 13,82 na tujem trgu.

4. IZVOZ

	Plan	Realizacija	Index
A: konvertibilno področje	5.330.586	3.785.635	71,0
v tem: klasični izvoz	2.271.062	1.169.212	51,5
storitve	3.059.524	2.616.423	85,5
B: klirinško področje	366.300	43.260	11,8
C: SKUPAJ IZVOZ	5.696.886	3.828.895	67,2

Primerjave izvršitve izvoza z enakim lanskim obdobjem pa so sledeče:

PREDELAVA	1982	2.616.422	US \$	INDEKS	148,51
	1981	1.761.719	US \$		
POLNI IZVOZ-konv.	1982	1.169.212	US \$	INDEKS	74,63
	1981	1.566.520	US \$		
SKUPAJ IZVOZ-konv.	1982	3.785.634	US \$	INDEKS	113,74
	1981	3.328.240	US \$		
POLNI IZVOZ - kliring	1982	43.200	US \$	INDEKS	5,16
	1981	837.666	US \$		
SKUPAJ IZVOZ	1982	3.828.835	US \$	INDEKS	91,90
	1981	4.165.907	US \$		

Fizični obseg izvoza izražen v minutah je bil realiziran 67,22 % letnega plana, po programih pa v PB 62,74 % ter v VO 83,59 %. Za realizacijo izvoza je bilo angažiranih 39 % proizvodnih kapacitet.

Vrednost izvoza v dolarjih (po tečaju 27,30) je dosežena 67,2 % letnega plana. Od skupno 3.828.835 USA dolarjev je

3.785.635 dolarjev ustvarjeno z izvozom na konvertibilno področje ali 98,9 %.

Glede na vrsto izvoza je ustvarjen v strukturi 68,3 % z izvozom storitev in 31,7 % s klasičnim izvozom.

Realizacija planiranega izvoza za obdobje devetih mesecev sicer ni dosežena, vendar bo proizvodnja v obdobju oktober — december močnejše izvozno usmerjena, tako, da bomo obvezo po vsklajenem planu pri SISEOT-u za letošnje leto realizirali.

5. UVOZ

v \$ = 27,30

	Plan	Realizacija	Index
A: konvertibilno področje	1.959.963	1.638.074	83,59
- repromaterial	1.410.513	1.293.001	91,73
- oprema	439.560	254.943	58,00
- ostalo	109.890	80.230	73,12
B: kliring			
- repromaterial	915.751	857.514	93,64
C: SKUPAJ UVOZ	2.975.714	2.495.588	83,89

Uvozne možnosti smo v primerjavi z letnim planom izkoristili 86,79 %. Kakor je razvidno iz gornje tabele smo najnižje — 58,00 % realizirali uvoz opreme, ob čemer moramo vedeti, da smo izkoristili vse možnosti uvoza, saj do konca leta uvoz opreme ne bo več mogoč.

Plan združevanja deviz po 68. členu smo v tem obdobju realizirali v višini 16.594 ali 45,4 %.

7. POVPREČNO IZPLAČANI OD (NA DELAVCA MESEČNO — NETO)

TOZD	I-XII.81	I-IX.82	Index
1	2	3	4

LOČNA			
- proizvodnja	8.345,20	9.275,93	111,15
- režija	12.864,67	13.712,23	106,59
SKUPAJ	8.398,09	9.325,40	110,42

TOZD	I-XII.81	I-XI.82	Index
1	2	3	4

LIENA			
- proizvodnja	8.283,37	9.077,87	109,59
- režija	12.583,50	12.437,38	99,84

SKUPAJ	9.039,09	9.698,15	107,29
--------	----------	----------	--------

DELTA			
- proizvodnja	8.489,89	9.653,07	113,70
- režija	12.172,00	13.012,51	106,95

SKUPAJ	8.992,51	10.168,70	113,08
--------	----------	-----------	--------

TIP-TOP			
- proizvodnja	9.302,39	11.002,23	118,27
- režija	11.806,30	13.917,30	117,98

SKUPAJ	9.778,15	11.543,45	118,10
--------	----------	-----------	--------

TEMENICA			
- proizvodnja	8.478,04	10.310,72	121,71
- režija	11.111,40	14.082,89	126,74

SKUPAJ	8.934,95	10.961,55	122,68
--------	----------	-----------	--------

ZALA			
- proizvodnja	8.772,14	10.064,51	114,73
- režija	12.622,07	13.699,43	108,46

SKUPAJ	9.499,08	10.742,80	113,09
--------	----------	-----------	--------

COMMERCE	13.276,05	14.576,30	109,79
----------	-----------	-----------	--------

DSSS	12.592,03	13.605,55	108,05
------	-----------	-----------	--------

DO LABOD	9.733,98	10.999,80	111,98
----------	----------	-----------	--------

6. ZALOGE

Skupne zaloge so v primerjavi z lanskimi devetimi meseci porasle v indeksu 153,4. Najmočnejše je porasla nedovršena proizvodnja in sicer za 175,2%. V strukturi nedovršene proizvodnje je 71,17% lastne nedovršene proizvodnje in 28,83% nedovršene proizvodnje v kooperaciji. Od skupne vrednosti 88.851.000 din lastne nedovršene proizvodnje je bilo v šivalnici in likalnici 62%.

Zaloge gotovih izdelkov so vrednostno na ravni lanskim v enakem obdobju količinsko pa so na indeksu 83,18. Zaloge surovin so vrednostno na indeksu 172,4, kar je posledica višjih cen ter višjih fizičnih zalog v m².

Neglede na vzroke, ki so vplivali na navedeno stanje zalog, ki dodatno otežkočajo likvidnost poslovanja, je potrebno povečati napore za njihovo zmanjšanje, predvsem pa zaloge nedovršene proizvodnje.

8. OPRAVLJENE URE I—IX. 1982

TOZD	po nor- mi	po času	letni dopust	državni praznik	ID	FDC	Skupaj
LOČNA	57,99	12,37	9,31	2,55	0,20	1,15	33,57
LIBNA	56,22	14,44	9,46	2,61	0,17	0,58	83,48
DELTA	63,22	13,06	9,15	2,61	0,27	1,25	89,56
TIP-TOP	60,32	15,13	9,05	2,65	0,18	0,97	89,30
TEMENICA	58,03	13,34	9,75	2,46	0,19	1,45	94,21
ZALA	61,73	16,98	8,30	2,73	0,34	1,26	91,38
COMMERCE	-	80,30	7,68	2,53	0,21	2,08	92,00
DSSS	-	78,48	9,10	2,72	0,21	0,57	90,03
DO	50,49	24,09	8,93	2,59	0,22	1,17	87,49

9. IZGUBLJENE URE

TOZD	Bolniška do 30 dni	Bolniška nad 30 dni	Porod.	Nega	Opr. izost.	Neopr. izost.	Skupaj
LOČNA	4,14	2,43	7,02	2,37	0,03	-	16,43
LIBNA	5,30	1,84	7,44	1,85	0,07	0,02	16,52
DELTA	3,40	0,00	5,56	0,61	0,05	0,02	10,44
TIP-TOP	3,21	2,24	4,51	1,73	-	0,01	11,70
TEMENICA	4,71	4,43	5,18	1,49	-	-	15,79
ZALA	2,62	1,93	2,34	1,65	0,12	-	8,66
COMMERCE	2,28	0,92	3,15	0,83	-	0,01	7,20
DSSS	2,00	3,50	3,36	1,06	-	-	9,92
DO	3,70	1,37	5,48	1,43	0,02	0,01	12,51

Izkoristek delovnega časa po opravljenih urah je na nivoju DO v okviru povprečja tako lanskega obdobja kot plana. V strukturi izgubljenih ur je najmočnejša bolniška do 30 dni (3,70%) ter porodniška (5,48%). Različno se procent izgubljenih ur giblje po TOZD. Najbolj odstopajo TOZD Ločna, TOZD Libna in TOZD Temenica. V omenjenih TOZD je izredno visoka bolniška do 30 dni in porodniška, v TOZD Temenica pa tudi bolniška nad 30 dni.

10. IZVRŠITEV PLANA STROŠKOV

a)	Vrsta stroškov	Plan 82	I.-IX.82	%
1.	Porabljen material	28.403	21.424	75,43
2.	Električna energija	7.654	7.358	96,13
3.	Transportne storitve	10.780	9.919	92,01
4.	Stroški inv.vzdrž.del	2.908	4.567	157,05
5.	Ostale proizvodne storitve	10.085	5.119	50,76
6.	Odpis DI in embalaže	293	429	146,42
7.	Reklama in propaganda	7.549	3.792	50,23
8.	Reprezentanca	2.155	2.463	114,29
9.	Drugi materialni stroški	7.467	3.979	53,29
10.	Prehrana delavcev	17.321	16.156	93,27
11.	Druge neproizvodne stor.	4.136	2.547	61,58
12.	Avtorski honorarji	-	58	-
13.	Bnevnice v državi	2.394	1.934	82,87
14.	Bnevnice v tujini	604	455	75,33
15.	Druge povračila stroškov	10.478	8.328	84,25
16.	AM po predpisani stopnji	24.609	22.793	92,62
	SKUPAJ MATERIALNI STROŠKI	136.836	111.871	81,76

Materialni stroški so doseženi v višini 81,76 letnega plana, kar pomeni, da so za cca 10% nad planom za to obdobje. Blizu realizacije letnega plana so stroški električne energije in transportnih storitev, vrednostno so visoki stroški kurjave zaradi povišanja cen goriva, saj je količinska poraba v primerjavi z enakim lanskim obdobjem na enaki višini. Za 1.659.000 din nad letnim planom ali v indeksu 157,05 so doseženi stroški investicijskega vzdrževanja delovnih sredstev. V okviru teh stroškov so bila opravljena večja dela kot obnova elektroinstalacij v Ločni in Tip-topu, slikopleskarska in krovna dela v Libni, ureditev parkirišča v Delti in priključne censte v Temenici, adaptacija proizvodnih prostorov v Zali ter ureditev prostorov v Commerce in DSSS.

Stroški prehrane med delom so v masi doseženi skoraj v višini letnega plana, na delavca mesečno pa so glede na prvo polletje nekoliko nižji, na kar vpliva nižja poraba zaradi kolektivnih dopustov. V skupnem znesku so stroški prehrane med delom 17.875.582 din ali 4,2% ustvarjenega dohodka in je v primerjavi z enakim lanskim obdobjem povečani za 35,7%. Prekoračeni so stroški povračil za prevoze na delo, ki so v skupnem znesku 6.485.325,50 din v primerjavi z enakim lanskim obdobjem višji za 30,9% . 23% nad planirano je obračunana predpisana amortizacija.

V primerjavi z enakim lanskim obdobjem so materialni stroški za 48,65% višji.

Po posameznih TOZD je index materialnih stroškov v primerjavi s planskimi naslednji :

	index na letni plan
LOČNA	92,49
LIBNA	83,69
DELTA	73,35
TIP-TOP	92,96
TEMENICA	93,38
ZALA	106,43
COMMERCE	72,66
DSSS	75,59
DO	81,76

12. CELOTNI PRIHODEK IN DOHODEK

	Realizirano 30.9.1982	index na let.plan	index na 30.9.81
CELOTNI PRIHODEK	1.081.390.339	86,58	127,13
PORABLJENA SREDSTVA	650.554.339	91,05	127,53
DOHODEK	430.836.999	80,60	126,53
PRIMERLJIVI DOHODEK	453.628.955	81,02	129,33

Ustvarjeni celotni prihodek v višini 1.081.390.339 din smo realizirali 85,42% na domačem trgu in 14,58% v izvozu. Izvoz smo v pretežni meri realizirali na konvertibilnem področju (indeks je 87,40%).

Iz primerjave je razvidno, da smo plan presegli, index porasta v primerjavi z enakim lanskim obdobjem za celotni prihodek pa je 127,13, dohodka 126,53, primerljivega dohodka, ki zaradi povečanja amortizacijskih stopenj v letošnjem letu realnejši pa je 129,33.

V trenutku, ko smo oddajali gradivo za tisk smo razpolagali z objavljenimi podatki. Podatke o ustvarjenem čistem dohodku in njegovi delitvi, ter primerjave bodo na razpolago po seji delavskega sveta DO ter organov upravljanja v TOZD.

NA DOLENJSKEM LE TOVORNJAKI?

Pri bolj natančni študiji dnevne obremenjenosti slovenskih komunikacij postane jasno, da je Dolenjska, kar se železniškega tovornega prometa tiče, na zemljevidu bela lisa. Le železnica od Ljubljane do Grosupljega je dnevno obremenjena z več kot tisoč

tonami tovornega prometa, sicer pa dominira cesta Ljubljana-Zagreb, po kateri se dnevno prevozi med 10.000 do 20.000 ton dnevno. Z 3.000 do 10.000 tonami dnevno sta obremenjeni cesti avto cesta Novo mesto in Ljubljana - Žlebič, z 2000 do 3000 tonami dnevno pa cesti Žlebič - Kočevje in Novo mesto - Dvor.

v luči sklepov 3. seje

Tretja seja CK ZKJ je opozorila na sklop momentov, ki negativno vplivajo na jugoslovanska prizadevanja. Odkrito je spregovorila o politiki ekonomske stabilizacije, o nujnosti povečanja izvoza, rednem odplačevanju dolgov v tujini, o zmanjševanju vseh oblik porabe, splošni akciji varčevanja, izkoriščanju energije, združevanju sredstev in dela za gospodarsko nerazvita območja, pa o zaostrovanju socialnih razlik, odnosu do dela, do družbene lastnine... Vsa ta področja pa skrivajo med vrsticami tudi vse nas, čeprav radi rečemo, da „jaz pri vseh teh zadolževanjih nisem prav nič kriv.“ V sklopu vseh teh vprašanj je naša samoupravna zrelost, disciplina in odnos do dela, odkrita beseda ali škodljivo kritiziranje!!! In o vseh teh vprašanjih je stekla beseda uredništva po vseh TOZD. Na pogovorih je bil izpostavljen seveda naš odnos do dela, varčevanja in družbene lastnine, informiranje za kvalitetno odločanje, sodelovanje na sestankih, vprašanje ali se znamo ali celo hočemo pogovoriti o vsem kar nas teži, o odnosih na delovnih mestih, ki ob vsem naštetem niso tako nepomembni...

„TIP—TOP“ — POVEMO SI VELIKO, POGOVORIMO SE PA PREMALO

V razgovorih so sodelovali šivilja Marija Kosi, sekretar OO ZK, direktor TOZD ter vodja proizvodnje. Razmišljanja so sklenili v enotno mnenje, da so sklepi in akcija, ki mora slediti iz njih gotovo najustreznejši, nujni in povsem na mestu. Odnos do dela v njihovi sredini so ocenili kot zadovoljiv, le nekaj rezerve vidijo še v izkoristku delovnega časa. O samem pozitivnem odnosu do dela je povedala šivilja Marija Kosi, ki dosega zelo lepe rezultate, saj skoraj vedno dosega normo od 150

odstotkov dalje. Pravi, da ni vseeno kako se loti šivilja nove naloge, j sama sebe „testira“ kako ji delo najbolj leži, izgubljeni čas pa kasneje kaj hitro pridobi z lepim rezultatom. Pravi, da je odnos do slehernega dela nujno zresniti in vedno iskati novih možnosti za še lepši rezultat.

Tudi o odkritosti je tekla beseda — o tem ali se znajo pogovoriti o vprašanjih na sestankih, ali „razprave“ debate stečejo šele po kotih. V veliki večini velja odkrita beseda, včasih rečena celo huje, kot je mišljena, vendar je še mnogo takih, ki ne upajo povedati svojega mnenja. Vzrok je gotovo v bojznosti za zamero, pa ne le za zamero pri nadrejenemu, temveč tudi za zamero med sodelavci. Torej, povedo si marsikaj, pogovore pa se premalo. Pogovora, pravijo delavci, da bi se več želeli, več bi si želeli srečanj z odgovornimi tako v TOZD kot tudi na ravni delovne organizacije. Taki pogostejši pogovori bi gotovo pripomogli k razčiščenim pojmom in bi s tem vplivali tudi na zmanjšanje hudovanja po kotih.

Pri varčevanju ni več kaj dosti prihraniti, saj je odnos pravilen in tudi odnos do materiala je ustrezen. Manj pa so zadovoljni z vsemi tistimi, ki bi morali biti na vsakem koraku svetel vzgled, pa čisto to niso. S svojim delom in obnašanjem članstva v ZK ali kakšne druge funkcije ne upravičujejo vedno. Tisti, ki so jim delavci zaupali posebne naloge, bi se morali svoje odgovornosti bolj zavedati in biti na svojem delu in v družbenopolitični aktivnosti bolj zgledni.

TOZD LOČNA — ČE BI VSI DELALI TAKO, KOT DELAMO MI ZA ŠIVALNIMI STROJI

Poudarjeno je bilo, da sklepi CK ZKJ za to sredino ne prinašajo kakšnih povsem novih stališč, saj je bilo delo Ločne vedno naravnano v veliko delovno storilnost, varčnost na vseh korakih, v negovanje tovariške besede. Tudi prizadevanja za izvoz jim niso tuja, o vsem tem pa se po mnenju direktorja na sestankih tudi odkrito pomenijo. Res, da so glasnejše več ali manj iste delavke, ker morda druge ne znajo svojih misli tako jasno povedati, vendar je slišati skozi misli ene, tudi glas druge. V kolikšni meri se delavke zavedajo gospodarskega pol-

ožaja naše domovine, niti ni bilo potrebno vprašati, saj je že z dejstvom, da so matere, žene, na katerih še vedno leži največ skrbi za družino in prihodnost te, jasno, da jih položaj skrbi. Po besedah predsednice delavskega sveta, Tince Žlogar, pa so same delavke že vsa leta nazaj in s prav tako zagnanostjo delajo tudi sedaj. Nagrada za ta prizadevanja v dinarjih gotovo ni ustrezna, toda to je vprašanje celotne naše branže. Žalostne pa so delavke, po mnenju tov.

Žlogarjeve, ker kljub neštetim besedam od federacije do občine, stanje ni in ni boljše, same pa so vendarle vtkale v ta prizadevanja vse svoje sile. Ne vidijo več drugih rezerv, razen morda v tehnološki izboljšavi, kar pa je znova vezano na zunanje momente in seveda v tem, da bi vsi pri nas delali tako, kot delajo delavke v neposredni proizvodnji. V odgovornih delavcih, predvsem v tistih na republiki in federaciji bi rade videle zgled, vendar ne v varčevanju niti ne v odnosu do drugih vsebin (razen ugodnosti, ki pripadajo hierarhični lestvici), tega niso našle. In dokler ne bo enotnosti oz. enotne odgovornosti za vse, toliko časa bo trajala tudi določena apatija. Same neposredne delavke na primer čutijo odgovornost zelo konkretno, saj se jim pri že tako nizkih dohodkih, prizna vsaka napaka v kvaliteti in zato po tej odgovornosti vprašujejo tudi vse naprej — od predelavcev, direktorja TOZD in odgovornih v DO, preko občine, republike do federacije.

„TOZD ZALA“ — NI SE TEŽKO ODKRITO POGOVORITI

V slehernem trenutku je zaslediti odgovoren odnos do dela, vendar pa na to niso vezane le delavke tega kolektiva, pač pa je v spletu odgovornosti do dela še marsikdo in lahko trdijo, da je odstopanje prav na teh relacijah. Skrbno in zagnano delo je vsebina tega kolektiva in zato je še toliko bolj boleče, če se zgodi, da zaradi tuje napake nimajo dela. Pri porabi energije so bili v Zali vedno skrbni in ne vidijo več rezerv. Tudi samo informiranje znotraj kolektiva poteka redno in celovito. Še vedno velja ustna informacija za najuspešnejšo, seveda pa je ta tudi najbolj sveža. Ker je kolektiv majhen, ni težko spregovoriti odkrito, pa tudi pripomb na odnos do dela in sodelavcev odgovornih in funkcionarjev ni, saj je delo teh vedno zgledno.

„TOZD TEMENICA“ — POGLEDATI TUDI ČEZ SVOJ PLOT

Počasi le prihaja zavest o težki situaciji in nujnosti varčevanja ter odgovornejšega odnosa do dela. Tudi v tem kolektivu je bilo poudarjeno, da nismo razsipniki, da pa vendarle zavest delavcev še ni na taki ravni kot bi morala biti. Najprej vidimo sami sebe in svoje težave, medtem, ko so vsi izven tega okrega kroga na „boljšem“. Premalo je zavesti o tem, da moramo najprej ustvariti, šele nato deliti, kar pa ne pomeni, da se tudi v Temenici med člani delavskega sveta ni sprožil tudi plaz vprašanj v tej smeri — češ ali imamo toliko, da lahko delimo, da nam kasneje ne bo treba varčevati. Toda vsakodnevnega prizadevanja vsakega posameznika za čim boljši skupni rezultat, še ni dovolj. V kolektivu je čutiti, da so odgovorni delavci od predelavcev do funkcionarjev v naši sredini premalo vložili v svoj osebni zgled. Včasih botruje temu premalo znanja, včasih tudi premalo zagnanosti, vendar je kljub temu čutiti premikanje tudi v tej smeri. Povedati pa tudi velja, da je premalo odkritih vprašanj in premalo debat tudi zato, ker ni pravega zanimanja za skupna vprašanja. Zdi se, da je zares vsak s seboj preveč zaposlen, da bi pogledal širše. Pa vendar bo tudi to treba doseči.

„TOZD LIBNA“ — NISMO KONKRETNI

Morda še vse premalo vemo, da bi se vsi zavedali celotne situacije. Premalo je širših in poštenih informacij o stanju naše dežele. Delavci sploh ne vemo, koliko smo v resnici dolžni, kdo je te kredite najel in v kakšen namen so šli. Sami delamo kar največ, čeprav je tudi res, da ne vsi. Preveč je bolniške, ki tega ni vedno upravičena, premajhen pa je tudi občutek za delovno disciplino, čeprav je ta glede na mnoge druge DO — visoka. Toda o tem se pogovarjamo na splošno, nimamo pa moči reči direktno ti in ti ne ravnajo odgovorno. Povsod smo presplošni, tudi ko gre za zgled komunistov ali drugih. Res, da je čisto prav član ZK izpostavljen prehudi kritiki in če nima dovolj širine in znanja, se zna zgoditi, da se „izgubi“. Zaradi te splošnosti je pri nas, so rekli v Libni, še veliko razprav po kotih. Morda se bojimo povedati, ker o stvareh ne vemo dovolj in ne bi bilo prijetno, če bi bili recimo na sestanku, kjer so delegacije

iz cele delovne organizacije, izpadli neumno. Naše delegacije premalo delajo, premalo se pripravljamo na seje, čeprav ne smemo reči, da nas venomer ne spodbujajo odgovorni k temu. Nekaj pri tem je vprašanje časa, saj vemo, da moramo delovni čas kar najbolj izkoristiti, nekaj tudi ni volje za delo v DPO in v delegacijah SIS, ker naše delo nasploh ni cenjeno in ker je bilo o vsem že preveč povedanega in premalo doseženega. Tako čutijo splošni utrip delavke v Libni. O tem pa so govorile Irena Strgar, Velinka Jalovec in Vera Voglar. Disciplina temu kolektivu ni tuja, prav tako ne odnos do varčevanja na vsakem koraku, prav tako pa tudi ne skrivajo nezadovoljstva z nagrajevanjem, ki v naši celotni branži ni stimulatívno. Vendar ostajajo nekatera odprta vprašanja, o katerih bodo morali tudi odkrito spregovoriti, imenovati za nepravilnostmi posameznika, pokazati na tistega, ki izkorišča bolniško.... Vse to pa je nekoliko lažje v sindikalni skupini, zato bodo to obliko pogovora še v naprej skrbno negovali in si prizadevali, da bi v taki skupini dosegli odkritost, zaupanje in homogenost.

"TOZD DELTA" — PROGRAM ZA ŠE RACIONALNEJŠI PRISTOP

Resen in vedno celovit pristop TOZD-a Delti v sleherni akciji, je bil ob sklepih in splošni situaciji pri nas tokrat zopet potrjen. Nemudoma so komunisti te sredine skupaj z odgovornimi pretehtali dane razmere in na podlagi tega izdelali stabilizacijski program, ob tem pa se zamislili tudi o obveščanju v svoji in naši sredini. Orise tega je za glasilo podala tovarišica direktorica:

Bitka za stabilizacijo in ustvarjanje večjega dohodka v

TOZD je ena osnovnih nalog in hotenj vseh zaposlenih v Delti. Stabilizacijski program v TOZD je naravnani predvsem v:

- skrajno varčnost na vseh področjih poslovanja
- na doseganje plana proizvodnih minut
- na doseganje primerne kvalitete izdelkov.

Na podlagi podatkov ob polletnem obračunu so izdelali poglobljene analize predvsem o vzrokih za nedoseganje plana proizvodnje in konkretno izračunali, da pri obstoječih pogojih dela izgubljamo zaradi objektivnih in subjektivnih vzrokov okrog 400.000 minut ali 11 od mesečnega plana.

Najpogostejši vzroki so:

1. Premajhne serije glede na organiziranost brigad, tako pri proizvodnji za domači kakor za tuji trg.

2. Prepogosta menjava modelov v vseh brigadah in premajhna prilagodljivost kadrov za takšne spremembe (usposobljenost za tri operacije, več ne vzdrži!)

3. Slabša kvaliteta osnovnih in pomožnih materialov.

4. Nedoseganje norme, saj ima preko 50 odstotkov delavcev v neposredni proizvodnji manj kot 5 let delovnih izkušenj.

5. Slaba kvaliteta izdelave po proizvodnih fazah, kar ima za posledico veliko naknadnih popravil.

6. Slabši izkoristek razpoložljivega delovnega časa zaradi — prepogostega zapuščanja delovnih mest zaradi prekomernega kajenja,

— predčasno zapuščanje delovnih mest najmanj 5 minut dnevno, kar je pogojeno z menjavo izmene, zaradi javnih prevozov, ker ni objektivnih možnosti za premaknitev delovnega časa ob začetku prve izmene.

Ukrepi za odpravo pomanjkljivosti, na katere lahko vplivajo delavci v TOZD, so naši svoje mesto v stabilizacijskem programu pri tem varčevanje z energijo in odnos do ogrevanja prostorov (glede na zunanje temperature) do razsvetljave, voženj in s tem boljše organizacija javnega prevoza. Pripravljen je projekt za predelavo centralne kurjave za ogrevanje skladišča in trgovine mimo proizvodne hale.

Na ta način bo prihranjeno gorivo, istočasno pa bo to vplivalo na boljše počutje delavcev.

Tako vidijo v Delti svoje naloge, ob teh pa se odkrito pogovore v svoji delovni sredini. Tudi v Delti so povedali, da je informiranje z živo neposredno besedo najučinkovitejše, pa tudi oglasna deska odigra na tem področju veliko vlogo. V smislu povezovanja in obveščanja znotraj delovne organizacije je dobrodošel Bilten s sprotnejšimi informacijami, sicer pa so v Delti samokritično pripomnili, da TOZD-i še vedno premalo skrbijo (sebe so pri tem vključili) za širše informiranje, za izmenjavo mnenj med TOZD in podobno.

Podobne programe so sprejeli delavci v vseh TOZD LABODA.

TOZD COMMERCE — ŠE VEDNO BOLJ KOT DOBER, "POTEGUJE" SLAB ZGLED

Kljub nenehnemu opozarjanju in samokritičnim pogledom, delovna disciplina v zadnjem času upada, zato je nujno nemudoma zahtevati odgovornost vsakega. V tem primeru sicer ne moremo govoriti nasploh, vendar še vedno drži stara resnica, da bolj dober "potegne" slab zgled. Lahko trdimo, da smo tako pri kvaliteti kot pri porabi materiala že dosegli korak naprej, še vedno pa si prizadevamo doseči še več. Prihranek delčka materiala pri enem modelu, pomeni v celi seriji veliko in zato moramo ob tem še vedno izgrajevati sistem normativov, izmera bla, pretehtne porabe v vseh primerih. Koliko ob vseh teh prizadevanjih pomeni osebni zgled? Gotovo je pričakovati, da bodo člani ZK, delavci, ki so jim zaupane razne funkcije, pri delu in disciplini doslednejši in s tem v svoji sredini vzor. Toda vedno ni tako, ker se morda ti sami premalo zavedajo svoje odgovornosti, oz. jemljejo članstvo oz. funkcijo še vedno bolj za "okras". V primeru, ki ga je navedel tov. Došenovič iz ljubljanske enote TOZD-a COMMERCE, navaja naš odnos do dela in do energije, saj pravi, da so sobote, ko potrošimo prav toliko elektrike, se prav tako ogrevamo kot druge dni, delovno mnogo manj učinkovite. V teh primerih bi morali prav komunisti pa še kdo, opozoriti na škodo, ki jo s tem povzročamo. Izkušnje iz zborov povedo, da se delavci že precej odprto pogovore o vprašanjih, ki težijo predvsem njih osebno, manj je razmišljanj o splošni situaciji.

v luči sklepov 3. seje

čeprav tudi teh ne manjka. Še vedno pa ostajajo eni in isti tihi in v pretežnem mnenju je temu vzrok strah, da se ne znajo pravilno izraziti.

DSSS — ŠE VEČ DELOVNE DISCIPLINE

V sedANJI situaciji bi se morali vsi skupaj še bolj odgovorno obnašati. Tega se vsi zavedamo, vendar nastajajo na drugi strani, često izven naših vplivov, stranpoti, kot so trenutno prodaja za devize, pa pomanjkanje raznih potrebnih predmetov, ki si jih marsikdo lahko kljub vsemu privoščijo z raznimi vezicami in poznanstvi. V odgovornih bi morali videti zgled za dosledno in pošteno obnašanje na slehernem koraku, saj je ponavadi tako, da na malenkostih, tako komunisti kot tudi vsi ostali, padamo na izpitih. Tudi več reda in samodiscipline nasploh bo nujno zahtevati, saj je "režija" tako rada na udaru — često neupravičeno, včasih pa tudi osnovano.

okrogla miza

vtisi delegatk s kongresa sindikato

Pet delavk iz Labodovih temeljnih organizacij se je udeležilo desetega kongresa Zveze sindikatov Slovenije. Dan po končanem kongresu so delegatke posredovale svoje vtise s te manifestacije tudi za naše glasilo:

MILICA STUPAR

Jaz osebno sem od kongresa veliko pričakovala in prepričana sem, da bomo vsi skupaj z vso resnostjo izvajali sklepe kongresa. S tem vzporedno lahko rečemo, da je kongres omogočil narediti korak naprej. Sodelovala sem v 4. skupini, ki jo je vodil tov. Bajuk in je obravnavala gospodarjenje z dohodkom. Najprej sem svoj referat oddala, kasneje pa je nanese tako da sem ga tudi prebrala. V njem je poudarjena misel, da bi veljalo razbremeniti gospodarstvo mnogih družbenih obveznosti, sicer tovarne ne bodo zmogle vseh stroškov, misel pa je bila seveda spletena skozi naše — Labodove razmere.

DRAGICA STANIČ

Sodelovala sem v 4. in kasneje še v 3. skupini, ki je obravnavala administrativno odločanje na področju cen, kar zavira združevanje dela in sredstev. Jasno je bilo povedano, da bo nujno sprejeti

odgovornost dosledno, da bodo te poti tekle tudi preko sindikalnih svetov kjer bo vsak odgovoren za svojo nalogo in bo moral za morebitno ne izvajanje naloge tudi odgovarjati. Sicer pa moram reči, da je potekal kongres v zelo resnem in zaskrbljujočem vzdušju. Ob tej splošni zaskrbljenosti smo vsi čakali, kaj bo kongres prinesel, sedaj, ko je ta za nami, pa ne moremo in ne smemo več čakati z izvajanjem sprejetih stališč. Morda je bilo tudi zaradi te splošne skrbi nekaj tudi ponavljanj, nekaj stvari, ki smo jih že večkrat slišali, o njih že velikokrat govorili, med temi tudi ta ugotovitev, da moramo tokrat zares preiti od besed k dejanjem.

ELIZABETA KUNSTEK

Delegatka iz Delte je bila v predsedstvu komisije za ureničevanje politike gospodarske stabilizacije na socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih temeljih. Za delo v tej komisiji je bilo prijavljenih preko 400 delegatov in je bila tako med petimi komisijami, ki so delale na kongresu, najštevilčnejša.

Ob pomembnih vprašanjih gospodarke stabilizacije, so delegati (116 jih je sodelovalo v razpravi, 61 pa jih je svoje referate oddalo) kritično in samokritično ocenili sindi-

kalno delo v teh prizadevanjih, opozorili pa so tudi na določene pozitivne rezultate, na akcije... Delegati so enotno izrazili zahtevo in pripravljenost, da se odločno in hitro rešujejo vsa vprašanja, ki neposredno vplivajo na razvoj naše družbe in na standard delovnega človeka. Tako niso bila izvzeta razmišljanja o naši preskrbi, šolstvu, vzgoji, zdravstvu, zaposlovanju..., torej o vseh odprtih področjih našega življenja in dela.

IRENA STRGAR

Iz samega kongresa oz. iz sodelovanja v komisiji — zahteve po konkretni odgovornosti — se mi je najgloblje vtisnila stroga in neomajna zahteva po doslednem ločevanju dela od nedela in po nujnosti takojšnjega izvajanja te zahtevne naloge. Predvsem izvršni odbori imajo pri tem veliko nalogo. Zaostri moramo odnos do dela, odgovornost slehernega, disciplina mora zaživeti v pravem pomenu te besede.

TONČKA KRALJ

Sodelovala sem v peti skupini, ki je govorila o statutu ZSS, kadrovske krepitve v sindikatih in organizacijah teh. Meni osebno delo v tej komisiji ni povsem odgovarjalo, saj so mi bile med vsemi komisijami,

prav teme te dokaj tuje. Sicer pa lahko rečem, da je dal kongres v celoti nekaj prav konkretnih izhodišč in da je nakazal tako akcijo, ki nas bo nujno popeljala v boljši jutri. Vendar smo za vsemi temi stališči ljudje, ki jih moramo izvajati, saj sama po sebi ne bodo prinesla rezultatov. Tudi vzdušje je bilo tako, da „mlačna“ ugotavljanja niso požela odobravanj, le konkretna stališča in „prava“ akcija je naletela na odziv in aplavz. Med komisijami, ki so dale taka stališča, je bila prva, ta pa je poudarila nujnost uveljavitve ekonomskih zakonitosti.

SE NA OBZORJU LE SVETLIKA?

Nad DO IMV se še vedno zgrinjajo temni oblaki izgub. Lani so je imeli za 1.25 milijarde din, letos pa bo ta znašala celo 1.5 milijarde. Vendar pa se tudi IMV pišejo boljši časi, seveda, če bodo predvideni ukrepi za sanacijo dosegli svoj namen. Prihodnje leto naj bi se izguba zmanjšala za polovico, leta 1984 prav tako, že leta 1986 pa naj bi IMV poslovala brez izgube.

PRIROČNIK ZA MOŽGANSKO DŽUNGLO

Še leta 1960 smo imeli v Jugoslaviji izdanih 438 domačih patentov, leta 1981 pa le 94, kar mora vsekakor vzbujati zaskrbljenost. Vzrokov za zaostajanje na tem področju je več, dostikrat tudi birokratski. Da bi strokovnjakom v delovnih organizacijah in inštitutih olajšali pot skozi vrsto domačih in mednarodnih predpisov, so pri ČZ Uradni list SR Slovenije izdali knjigo Predpisi o izumih, tehničnih izboljšavah in znakih razlikovanja. V prvem delu knjiga obravnava tudi novi zakon s tega področja, ki ga je junija lani sprejela skupščina SFRJ.

MESEČNE TRIBUNE

Družbenopolitični aktiv tozd ZALE je na svojem zadnjem sestanku sklenil, da bi odslej enkrat mesečno namenili eno uro pogovoru celega kolektiva o proizvodnji, o težavah in uspehih, kvaliteti dela, odnosu v kolektivu in podobno. V ta namen bi odšteli tribunske ure, saj za daljše sestajanje — razen ob periodičnih in zaključnem računu — niti ni časa. Tako menijo, da bodo ure najefektnije izkoriščene, sproti informiranje pa bo gotovo spodbudilo še lepše rezultate.

poraba energije v posebnih pogojih

Za sejo delavskega sveta delovne organizacije Labod, ki je bila dne, 22. 10. 1982, je bil pripravljen poseben sklep o omejitvi vseh vrst porabe energije, ki bistveno posega v naše poslovanje. Upoštevajoč določila uredb o omejitvi prometa z motornim bencinom in diesel gorivom ter uredbe za varčevanje s tekočimi gorivi, kakor tudi uredbe o posebnih pogojih za dobave električne energije (Ur. list št. 62/82), je DS DO Labod razpravljal o naslednjih ukrepih:

1. Omejitve porabe goriva prizadenejo našo DO, ker imamo v uporabi osebne in tovarne avtomobile. Motorna vozila so nam nujno potrebna za opravljanje poslovnih-komercialnih funkcij pri stikih z našimi dobavitelji oziroma kupci ter za povezavo delovnega procesa med TOZD ter med TOZD in DSSS. Nadalje za samoupravno odločanje po organih upravljanja v delovni organizaciji. Konkreten predpis za omejitve porabe goriva v OZD še ni objavljen, čeprav je zvezni izvršni svet že dal v javnost oceno, da bo omejitev pri OZD v zmanjšanju porabe goriva od 10 — 40% glede na porabo v enakem obdobju lanskega leta. Vse kaže, da bo za našo dejavnost obveljalo 40% zmanjšanje. Iz tega izhaja kot pglavitna naloga, preusmeritev prevozov v čimvečji meri na javna prevozna sredstva. Osebnne prevoze in prevoze blaga z našimi tovarnimi avtomobili bomo opravljali le v najnujnejših primerih, ki bodo v kombinaciji z javnim prevozom zagotovili normalen potek delovnega procesa in poslovanja.

2. Glede na pomembnost posameznih nalog moramo zagotoviti naslednje prioritete:

a) najprej moramo zagotoviti nemoteno dobavo materiala in dobavo naših izdelkov kupcem ter TOZD za nemoteno delo.

b) delo organov upravljanja bomo prilagodili novi situaciji tako, da bomo v čimvečji meri

Pred durmi je drugi sestanek o kvaliteti, ki bo ocenil, kaj smo v šestih mesecih uspeli storiti in doseči na tem področju.

lahko koristili javna prevozna sredstva.

c) opravljanje nalog skupnega pomena moramo zagotoviti v najmanjšem obsegu.

3. Omejitve porabe tekočih goriv se nanašajo na ogrevanje poslovnih prostorov. Pri tem je določeno, da v poslovnih prostorih temperatura ne sme biti višja od 19°C z odmiki — 1°C. Gretje se začne po 15. oktobru in sme trajati do 15. aprila. Ne sme se začeti pred 6. uro in ne sme trajati dlje od 21. ure. Za delovne prostore dopuščamo možnost, da se gretje začne prej, vendar se za enak čas tudi skrajša, kar je odvisno od delovnega časa v TOZD.

4. Posebni pogoji za dobavo električne energije opredeljujejo pojem I. stopnje ter pojem II. stopnje omejitve. Obenem opredeljujejo pogoje pod katerimi lahko ZIS uvede omejitve za posamezne stopnje omejitve. Te zajemajo šest primerov in sicer 5 za prvo in 6 za drugo stopnjo. Primeri, ki prizadevajo delo v naših TOZD oziroma DO so:

a) osvetlitev izločb in reklam je omejena na minimum,

b) javna razsvetljava je zmanjšana za 50 odst. s tem, da se ne ogroža varnost prometa,

c) prepovedana je uporaba grelnikov v poslovnih prostorih v katerih je centralno ogrevanje.

5. V smeri navedenih ukrepov morajo delavski sveti TOZD in DSSS ter poslovodni organi z vso odgovornostjo zagotoviti izvajanje omenjenih ukrepov.

6. TOZD Commerce je dolžna podvzeti potrebne ukrepe, ki bodo zagotavljali:

a) racionalizacijo prevozov,

ki bo omogočila kolikor-toliko nemoteno dobavo naših izdelkov kupcem,

b) normalno povezavo delovnih procesov v TOZD, s čimer se zagotavlja oskrba TOZD z dogovorjenim materialom in storitvami. Osnovne relacije so znane: NM—Krško, Ptuj—NM, Ljubljana—Ljubljana in Ljubljana—Trebje.

TOZD Commerce mora takoj izdelati načrt ukrepov in jih predložiti v potrditev DS TOZD ter o tem obvestiti poslovni odbor.

7. DSSS mora zagotoviti v okviru razpoložljivih možnosti prevoze za opravljanje poslovnih funkcij v TOZD Commerce in DO ter za najnujnejše potrebe DSSS.

8. Vse TOZD, ki razpolagajo z osebnimi ali tovarnimi avtomobili, morajo prav tako podvzeti ustrezne ukrepe za bolj racionalno porabo goriva in zmanjšati porabo tega za 40 odstotkov glede na porabo v enakem obdobju lanskega leta. Predlog ukrepov naj izdelajo poslovodni organi in jih predložijo v potrditev delavskim svetom TOZD. O teh ukrepih je treba obvestiti poslovni odbor.

9. V vseh TOZD in v DSSS je treba storiti še naslednje:

a) delovni čas je treba prilagoditi odločitvam družbenopolitičnih skupnosti kjer imajo TOZD svoj sedež in sicer tako, da se čim več koristi dnevna svetloba. Posebej je to zaželeno v TOZD in DSSS, ki imajo premakljiv delovni čas.

b) Opravljati kontrolo nad upoštevanjem predpisov o omejitvi hitrosti vozil, kar zagotavlja najbolj racionalno porabo (kontrola tafometrov).

c) Zagotoviti prevoz prehrane

d) Seznaniti vse delavce TOZD z podvzetimi ukrepi posebej tiste, ki s svojim delom lahko prispevajo k realizaciji sprejetih ukrepov.

e) Preusmeriti službena potovanja na javne prevoze.

f) Za usklajevanje aktivnosti pri izvajanju teh ukrepov je zadolžen poslovodni organ DO. Delavski svet TOZD naj zadolžijo poslovodne organe v TOZD za izvajanje teh ukrepov in drugih konkretnih ukrepov, ki jih bodo podvzeli oziroma sprejeli delavski sveti v TOZD.

10. Da bi s predlaganimi ukrepi dosegli vsaj minimalne stabilizacijske in varčevalne cilje ter preprečili kršitve ukrepov, je po mnenju DS DO nujno posvetiti še posebno pozornost še naslednjim vprašanjem:

a) dosledno izvajati organizacijo dela in dogovorjen način medsebojne povezave oziroma medsebojnega povezovanja v procesu skupnega poslovanja.

b) dosledno izpolnjevanje posamezne planske naloge v dogovorjenih rokih

c) povečati odgovornost vseh delavcev za izpolnjevanje nalog in delovnih obveznosti, predvsem za izvrševanje ukrepov varčevanja

d) planska služba mora dosledno mesečno spremljati porabo goriva za izvajanje ukrepov ter o tem poročati poslovodnemu organu DO Labod. O ugotovitvah in morebitnih nepravilnostih, je treba takoj seznaniti poslovodne organe in delavske svete, ki so odgovorni za spoštovanje in realizacijo ukrepov varčevanja.

plenum in skupščina konfektionarjev

Plenum in skupščina konfektionarjev Jugoslavije, ki je bila v Beogradu v času sejma, je posvetila veliko pozornost izvozno-uvozni dejavnosti v naši branži. Ta je z novim deviznim zakonom, ki omogoča delovnim organizacijam — izvoznikom razpolaganje le s tridesetimi odstotki ustvarjenih deviznih sredstev, v dokajšnjih težavah. Zato so pobude konfektionarjev, da bi bil v bodoče ta odstotek višji, povsem upravičene in razumljive. Ob višjem odstotku razpolaganja z ustvarjenimi devizami, bi konfektionarji določen delež teh namenili tudi dobaviteljem surovin, katerih težave pa tudi poznamo. Ob tako „težkih“ temah pa je bila gotovo zelo razveseljiva novica, da podpis sporazuma z Evropsko gospodarsko skupnostjo, odpira jugoslovanskim konfektionarjem večji izvoz na to tržišče, ki je tudi Labodov največji zunanje-trgovinski partner. S podpisom tega sporazuma bo imela v bodoče kar polovica izvoznih količin status brezcarinskega izvoza, kar je za konfektionarje zelo ugodno.

Na področju politike cen je bila izražena močna zahteva, da se v pogojih močne konkurence med konfektionarji, cene sprostijo. Toda po obrazložitvi odgovornih, ni pogojev za realizacijo te zahteve, še več, obstaja celo realna možnost za podaljšanje ukrepa zamrznitve cen.

Skupščina je obravnavala tudi osnutek sporazuma o odnosih med trgovino in proizvajalci. Pri tem je bilo podanih nekaj usmeritev, ki jih naj delavna skupnost, ki ta sporazum pripravlja, upošteva pri pripravi končnega teksta, ta pa mora biti izdelan do konca leta.

Predstavniki naše delovne organizacije — glavni direktor, direktor TOZD Commerce, vodja nabave in vodja prodaje — ki so se udeležili skupščine konfektionarjev Jugoslavije, so se na pobudo in povabilo Splošnega združenja tekstilne industrije Jugoslavije, pogovarjali tudi s podpredsednikom Zveznega izvršnega sveta, tovarišem Zvonetom Draganom. V izčrpnem pogovoru je tov. Dragan podal prežet trenutne probleme naše dežele s poudarkom na problematiki naše branže.

Lep model še vedno najde kupca.

predstavniki zbornice so obiskali naš paviljon

Med beograjskim sejmom so obiskali naš paviljon tudi predsednik predsedstva Gospodarske zbornice Jugoslavije, tov. Strašo Hristov, generalni sekretar, tov. Franci Molan, član predsedstva GZJ, tov. Emil Dobarič, ki je v sklopu zbornice zadolžen za tekstilno področje ter tov. Ciril Trucelj, generalni sekretar Splošnega združenja jugoslovanske tekstilne industrije.

Razgovor je opozoril na več vprašanj, gostje pa so se v glavnem zanimali za „osebno izkaznico“ naše delovne organizacije, na organiziranost po tozd, po programih..., zanimalo jih je trenutno stanje glede pokrivanja z reprodukcijskim materialom ter naša pripravljenost na težave, ki se

SPORAZUM O ZEMLJIŠČU

Delavski svet tozd TIP—TOP je obravnaval samoupravni sporazum z Mladinsko knjigo, ki opredeljuje način in pogoje uporabe in koriščenja zemljišča ter medsebojne pravice in obveznosti pri tem. Ta samoupravni sporazum so sprejeli tudi delavci v tozd Commerce.

bodo predvidoma na tem področju še pojavljale. Tudi o plasmaju naših izdelkov na domačem in na tujem trgu je tekla beseda ter o izvozu in kako je le-ta postavljen v našem srednjeročnem programu. Seveda se ob tej temi ni bilo moč ogniti vprašanju razpolaganja z ustvarjenimi devizami, kjer so se prisotni strinjali z ugotovitvijo, da je mini devizni zakon povzročil dokajšnje težave. Nazadnje je bila pozornost obrnjena tudi v naše osebne dohodke, v družbeni standard, sistem nagrajevanja, v visoke norme in dobre delovne uspehe, ki pa vendarle niso adekvatno nagrajeni. Mnenje gostov je bilo, da bo nujno v celotni branži to področje doreči.

Po pogovorih so si gostje ogledali naš paviljon in se o njem izrekli zelo pohvalno. Poleg Labodovega izložbenega prostora so obiskali še paviljon Beti in Ključa.

EDO KOMOČAR

NI VSE SAMO ČRNO

Medtem ko dostikrat tarnamo nad pomanjkanjem domačih patentov, pa nam je takorekoč pred nosom delovna organizacija, v kateri so se ustvarjalnega in raziskovalnega dela resno lotili. To je Krka s svojim tozdom Inštitut, ki skrbi poleg rednega razvojnega dela tudi za načrtovanje razvoja Krke v prihodnjem srednjeročnem obdobju. Zasluga tega tozda je tudi, da je Krka v Jugoslaviji in v tujini vložila že 385 patentnih prijav in dobila podeljenih več kot 220 patentov. Imeli so še stovdajset izumov in stoštirideset izboljšav ter upoštevali 38 koristnih predlogov.

labod na beograjskem sejmu mode

Beograjski sejem mode je za nas eden najpomembnejših sejmskih prireditelj, ki se je že tradicionalno udeležujemo. Tudi letos smo se potrudili za efektno in kvalitetno predstavitev naših izdelkov, kar nam je — po velikem obisku sodeč — tudi uspelo. Lahko rečemo, da je bil aranžma našega izložbenega prostora zelo zadet, barvno usklajen s predstavljenimi modeli za pomlad in poletje 1983. Trikrat dnevno so bile na samem izložbenem prostoru modne revije, ki so vselej privabile mnoge gledalce. Predstavljalni smo naš celoten program, ki je dosegel visok nivo. Ob tem pa moramo povedati, da so tudi drugi udeleženci sejma pokazali veliko in da je nasploh storjen velik korak naprej v kvaliteti izdelave. Tako so se tokrat predstavili kot zelo uspešni mnogi, doslej neznani proizvajalci konfekcije, kar vse ilustrira splošna prizadevanja za kvaliteto, ki v veliki konkurenci dobiva vse večjo težo.

Na samem izložbenem prostoru so takorekoč nenehno tekli tudi pogovori z našimi poslovnimi partnerji. Pogosto je bilo izpostavljeno vprašanje financiranja, saj so tudi trgovine v vse večjih finančnih težavah. Kljub upadanju kupne moči, pa je bilo iz razgovorov s poslovnimi partnerji vendarle razbrati, da moden, kvaliteten in lep model še vedno najde kupca.